

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz
Sędziowie:	SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska SSA Iwona Krzeczowska - Lason (spr.)
Protokolant:	Aleksandra Portaszkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2013 r. w Gdańsku

sprawy Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą w G.

z udziałem zainteresowanych: B. A., A. A. (1), Z. A., M. A. (1), W. A., A. B. (1), M. B. (1), A. B. (2), W. B. (1), I. B., J. B. (1), K. B. (1), K. B. (2), W. B. (2), A. B. (3), L. B., S. B., R. B. (1), Z. B., R. B. (2), J. B. (2), E. B. (1), A. B. (4), A. B. (5), K. B. (3), A. L. (1), A. B. (6), P. B., R. B. (3), K. B. (4), A. B. (7), T. B. (1), T. B. (2), G. B., D. S. (1), M. B. (2), J. M. (1), K. M. (1), M. M. (1), P. M. (1), H. M., P. M. (2), M. M. (2), F. K. (1), K. K. (1), W. K. (1), E. K. (1), H. K. (1), Z. K. (1), K. K. (2), E. K. (2), W. K. (2), Z. K. (2), W. K. (3), W. K. (4), Z. K. (3), M. K. (1), M. K. (2), S. L. (1), J. L. (1), S. L. (2), K. L. (1), B. L., M. L. (1), E. L. (1), T. L. (1), A. L. (2), J. L. (2), T. L. (2), J. L. (3), R. L. (1), Z. L. (1), H. L., Z. L. (2), E. L. (2), P. L., K. L. (2), Z. L. (3), R. L. (2), W. L. (1), U. Ł., M. Ł., P. Ł., T. Ł. (1), J. M. (2), L. M., R. M. (1), S. M. (1), J. M. (3), B. M. (1), J. M. (4), B. M. (2), K. P. (1), T. P., L. P., Z. P. (1), B. P., W. R., M. R. (1), H. R. (1), R. R. (1), B. R. (1), F. R., M. R. (2), K. R. (1), Ł. R., M. R. (3), J. R. (1), L. R. (1), U. R., S. R. (1), M. R. (4), C. R. (1), Z. R., B. R. (2), R. R. (2), R. R. (3), J. R. (2), J. B. (3), R. B. (4), M. B., T. B. (3), E. B. (2), H. B., A. B. (8), J. B. (4), L. C., B. C., T. C., Z. C. (1), H. C., M. C. (1), Z. C. (2), P. C., E. C., R. C. (1), M. C. (2), I. C., A. C., H. D. (1), S. D. (1), S. D. (2), W. D. (1), D. D., R. D., T. D. (1), A. V., T. D. (2), C. D., W. D. (2), E. D., K. D., H. D. (2), M. D. (1), S. D. (3), J. D. (1), T. D. (3), J. D. (2), M. D. (2), P. D., J. D. (3), A. O. (1), M. F. (1), S. F. (1), H. F., A. F. (1), J. F., R. F., L. F., S. G., J. G. (1), J. G. (2), K. G. (1), M. G. (1), W. G. (1), A. G., M. G. (2), B. G. (1), K. G. (2), H. G., R. G. (1), B. G. (2), K. G. (3), T. G., J. G. (3), W. G. (2), S. G., K. G. (4), E. G., Z. G., K. H. (1), W. H., B. H., M. H. (1), J. H. (1), I. S. (1), Z. H., K. H. (2), J. H. (2), M. H. (2), E. H. (1), J. H. (3), L. H., R. Ł., A. H., J. H. (4), B. I., A. J. (1), D. J., R. J. (1), H. J., J. J. (1), M. J. (1), A. J. (2), B. J., M. J. (2), J. J. (2), Z. J., C. J., E. J. (1), J. J. (3), J. K. (1), I. O., B. K. (1), M. K. (3), A. K. (1), T. K., B. K. (2), T. K., P. K. (1), C. K., E. K. (3), M. K. (4), J. K. (2), I. N., K. N. (1), A. N., C. O., M. O. (1), J. O., L. O., M. O. (2), G. O., K. O., S. O., A. O. (2), A. O. (3), R. O., B. O., A. P. (1), K. P. (2), K. P. (3), J. P. (1), G. P. (1), W. P. (1), W. P. (2), C. P., A. P. (2), E. P. (1), R. P. (1), R. P. (1), J. P. (2), M. P. (1), I. W. (1), W. P. (3), G. P. (2), M. P. (2), S. P., A. P. (3), K. P. (4), K. P. (5), P. P. (2), B. P., F. P., R. P. (2), J. P. (3), A. P. (4), D. P. (1), K. P. (6), B. S. (1), M. S. (1), M. S. (2), G. S., R. S. (1), M. Ś., J. Ś., W. Ś., P. T., E. T. (1), S. T., A. T. (1), H. T. (1), J. T., D. T., K. T. (1), K. T. (2), K. T. (3), W. T. (1), W. T. (2), H. T. (2), K. K. (4), R. K. (1), A. K. (2), L. K. (1), G. K. (1), J. K. (3), R. K. (2), A. K., P. K. (2), A. K. (3), W. K. (5), A. K. (4), M. K. (5), E. K. (4), M. K. (6), R. K. (3), Z. K. (4), A. K. (5), L. K. (2), U. K., D. K. (1), F. K. (2), A. K. (6), Z. K. (5), A. K. (7), P. K. (3), I. K. (1), I. K. (2), K. K. (6), D. K. (2), S. K. (1), E. K. (5), S. K. (2), G. K. (2), H. K. (2), B. K. (3), P. K. (4), W. K. (6), Z. K. (6), Z. K. (6), M.

K. (7), J. K. (4), F. M. (1), A. M. (1), F. M. (2), E. M. (1), R. M. (2), W. M. (1), Z. M. (1), Z. M. (2), E. M. (2), Z. M., E. M. (3), I. M., D. M. (1), W. M. (2), M. M., M. M. (5), A. M. (2), D. M. (2), S. M., R. M. (3), J. M. (5), A. M. (3), M. M. (6), S. M. (2), E. M. (4), K. M. (2), J. M. (6), H. N., J. N. (1), E. N. (1), E. N. (2), E. N. (3), R. R. (4), L. R. (2), M. R. (5), S. R. (2), J. S. (1), J. S., R. S. (2), R. S. (3), V. S., T. S. (1), Z. S. (1), R. S. (4), A. S. (1), J. S. (2), W. S. (1), K. S. (1), T. S. (2), M. W. (1), E. S., T. S. (3), K. S. (2), H. S. (1), H. S. (2), D. S. (2), H. S. (3), M. S. (3), Z. S., W. S. (2), J. S. (3), R. S. (5), Z. S. (2), D. S. (3), H. S. (4), K. S. (3), K. S. (4), W. S. (3), B. S. (2), M. S. (4), J. S. (4), D. S. (4), R. S. (6), J. S. (5), Z. S. (3), W. S. (4), L. S. (1), R. S. (7), L. S. (2), K. S. (5), P. S., T. S. (4), E. T. (2), A. T. (2), M. T., J. U. (1), J. U. (2), M. W. (2), S. W. (1), M. W. (3), M. W. (4), Z. W. (1), A. W. (1), M. W., R. W. (1), E. W. (1), M. W. (5), W. S. (5), C. W., M. W., J. W. (1), I. W. (2), J. W. (2), P. W. (1), R. W. (2), S. W. (2), A. W. (2), L. W., J. W., W. W., I. W. (3), K. W., M. W. (6), T. W. (1), F. W., P. W. (2), H. W. (1), M. W. (7), M. W. (8), Z. W. (2), M. W. (9), A. W. (3), H. W. (2), E. W. (2), G. Z. (1), M. Z. (1), W. Z. (1), A. Z. (1), A. Z. (2), R. Z. (1), M. Z. (2), D. Z., K. Z. (1), R. Z. (2), G. Z. (2), W. S. (6), W. Z. (2), A. Z. (3), K. Ż., A. Ż. (1), A. Ż. (2), B. Ż., W. Ż., S. Ż., M. A. (2), A. B. (9), T. B. (4), M. B. (3), J. B. (5), J. B. (6), M. B. (4), B. B. (1), R. B. (5), T. B., B. B. (3), A. B. (10), J. B. (7), R. C. (2), R. N., M. D. (3), W. D. (3), B. D., M. D. (4), W. D. (4), W. D. (5), W. E., S. F. (2), P. F., A. F. (2), M. F. (2), J. G. (4), J. G. (5), J. G. (6), F. G., M. G. (3), R. G. (2), M. H. (3), E. H. (2), T. H., W. H., I. I., K. I., A. J. (3), E. J. (2), A. J. (4), R. J. (2), D. K. (3), R. K. (4), Z. K. (7), J. K. (5), P. K. (5), B. K. (4), A. K. (8), A. K. (9), K. K. (7), Z. K. (8), Z. K. (9), H. K. (3), W. K. (7), Z. K. (10), S. K. (3), H. K. (4), J. K. (6), Z. L. (4), A. L. (3), S. L. (3), W. L. (2), M. L. (2), D. Ł., T. Ł. (2), D. M. (3), S. M. (3), M. M. (7), B. M. (3), K. M. (3), C. M., J. M. (7), J. M. (8), J. M. (9), S. M. (4), P. M. (3), J. M. (10), B. M. (4), J. N. (2), K. N. (2), L. N., E. L. (3), A. O. (4), M. O. (3), J. P. (4), H. P., Z. P. (2), R. P. (3), E. P. (2), D. P. (2), D. P. (3), Z. P. (3), A. R., K. R. (2), J. R. (3), C. R. (2), T. R., G. R., K. R. (3), H. R. (2), B. R., Z. S., J. S. (6), I. S. (2), M. S. (5), C. S., J. S. (7), M. S. (6), J. S. (8), S. S. (3), J. S. (9), W. S. (7), M. S. (7), S. S. (4), T. S. (5), M. S. (8), S. S. (5), T. S. (6), W. S. (8), R. S. (8), R. S. (9), B. S., A. S. (2), A. Ś., R. T., K. T. (4), B. T., K. T. (5), C. T., G. W., Z. W. (3), A. W. (4), T. W. (2), B. W., Z. W. (4), K. Z. (2), T. Z., M. Z. (3)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o składki

na skutek apelacji Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 grudnia 2011 r., sygn. akt VIII U 48/11

I. zmienia zaskarżony wyrok punkcie II i III w ten sposób, że ustala, iż Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. z siedzibą w G. nie jest zobowiązane do zapłaty kwoty 234.088,94 (dwieście trzydzieści cztery tysiące osiemdziesiąt osiem 94/100) złotych z odsetkami, z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 1999 r. do listopada 2006 r. oraz zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą w G. kwotę 7.200,00 (siedem tysięcy dwieście sześćdziesiąt 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za I instancję;

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą w G. kwotę 5.430,00 (pięć tysięcy czterysta trzydzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt III AUa 1791/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 czerwca 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. jest zobowiązane do zapłaty łącznej kwoty 234.088,94 zł wraz z odsetkami do dnia zapłaty z tytułu nieprawidłowo opłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych,

Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 1999 r. do listopada 2006 r. Organ rentowy wskazał, że płatnik składek w powyższym okresie nie włączył do podstawy wymiaru składek przychodu pracowników z tytułu „dopłat do polis PZU”. Powołując się na rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że dopłaty do polis nie zostały wymienione w katalogu przychodów nie stanowiących podstawy wymiaru składek.

W odwołaniu od powyższej decyzji Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. zarzuciła pozwanemu naruszenie przepisu § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz.U. 1998 Nr 161, poz. 1106 ze zm.). Spółka wskazała, że na mocy postanowienia zawartego w rozdziale VI pkt 1 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dopłacała pracownikom do składek z tytułu grupowego ubezpieczenia na życie. Zgodnie z treścią polis potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia, ubezpieczającym była spółka, ubezpieczonymi natomiast jej pracownicy, którzy opłacali większą część składki, tj. ok. 80% należnej z tytułu zawarcia umowy sumy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Pozwany dodatkowo podniósł, że zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń. Zdaniem pozwanego, dofinansowana przez spółkę część składki na grupowe ubezpieczenie pracowników stanowi przychód danego pracownika ze stosunku pracy, a w konsekwencji jest również uwzględniana w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, bez możliwości zastosowania wyłączenia z § 2 ust. 1 pkt 26 ww. rozporządzenia. W przedmiotowej sprawie po stronie pracownika istnieje obowiązek opłacenia danej składki, a pracodawca dopłaca tylko część tej składki.

Zarządzeniem z dnia 7 kwietnia 2008 r., na podstawie przepisu art. 467¹ § 4 k.p.c., akta sprawy VIIIU 14139/07 zwrócono ZUS celem prawidłowego przeprowadzenia postępowania przed organem rentowym, tj. ustalenia wysokości zaległości Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w G. z tytułu opłaty składek na ubezpieczenia społeczne i okresu, za który występuje zaległość, oddzielenie w stosunku do poszczególnych pracowników ustalonych przez ZUS jako osoby, których zaległości ze strony ZUS dotyczą oraz celem dopuszczenia do udziału w sprawie każdego z pracowników, zawiadomienia ich o wysokości zaległości spółki w stosunku do nich i okresie, którego dotyczy zaległość poprzez wydanie stosownych decyzji.

Decyzją z dnia 6 lutego 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. uchylił decyzję z dnia 15 czerwca 2007 r. Organ rentowy wskazał, że „z uwagi na fakt, iż koniecznym jest rozstrzygnięcie kwestii zasadności niewłączenia przez płatnika składek Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. do podstawy wymiaru składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przychodu pracowników z tytułu „dopłat do polis PZU, wydanie decyzji stwierdzającej wysokość zobowiązań płatnika składek należy uznać za przedwczesne”.

W odwołaniu od powyższej decyzji Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. zarzuciła pozwanemu naruszenie przepisów art. 154 k.p.a. w zw. z art. 83, 83a i 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawą do zastosowania art. 154 k.p.a. do decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. jest nie art. 123 ustawy systemowej, jak wskazał ZUS, ale art. 83 ust. 2 ustawy systemowej. Przepis ten pozwala uchylić w trybie art. 154 k.p.a. decyzję ZUS, pod warunkiem, że nie zostało od niej wniesione odwołanie do Sądu. Tymczasem od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. zostało skutecznie wniesione odwołanie do właściwego Sądu. Odwołania nie cofnięto, w sprawie nie wydano też orzeczenia odrzucającego, oddalającego to odwołanie, czy umarzającego postępowanie w sprawie. Poza tym, nie zostały w sprawie spełnione pozostałe przesłanki konieczne do uchylenia zaskarżonej decyzji, tj. nie istnieje tu słuszny interes społeczny ani słuszny interes strony.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Pozwany podkreślił, że wydanie decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. było przedwczesne, bowiem decyzja ta już określała zobowiązanie płatnika składek do zapłaty wskazanej kwoty wraz z należnymi odsetkami. Z tych względów pozwany uznał, że koniecznym i zasadnym jest wydanie decyzji uchylającej oraz wydanie prawidłowej decyzji dotyczącej podstawy wymiaru składek. Pozwany uznał, że przemawiają za tym słuszny interes strony oraz konieczność przestrzegania zasady praworządności i prawdy obiektywnej określonej w art. 7 kpa. W ocenie pozwanego, mylna ocena zebranego materiału dowodowego przed wprowadzeniem w obieg prawny decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. skutkowała tym, że decyzja ta była w swej treści wadliwa pod względem prawnym i faktycznym. Pozwany podał, że w dniu 15 czerwca 2009r. zostały przez pozwanego wydane prawidłowe decyzje określające podstawę wymiaru składek dla zidentyfikowanych pracowników odwołującej się przy uwzględnieniu ustaleń kontroli ZUS przeprowadzonej w (...) w zakresie przyjęcia w podstawie wymiaru składek kwot dopłat pracodawcy do składek opłacanych na ubezpieczenie grupowe pracowników.

W dniu 10 września 2009 r. organ rentowy złożył wniosek o umorzenie postępowania odwoławczego od decyzji z dnia 6 lutego 2009 r. wobec braku podstaw prawnych do rozpatrywania decyzji nieistniejącej w obrocie prawnym. Wobec przytoczonej argumentacji Sąd przyjął, że wniosek faktycznie dotyczył decyzji z 15 czerwca 2007 r., bowiem to ona właśnie, wobec wydania decyzji z dnia 9 lutego 2009 r., stała się - jako uchylona - nieistniejąca w obrocie prawnym.

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. nie przychyliła się do wniosku o umorzenie postępowania odwoławczego od decyzji z dnia 6 lutego 2009 r.

W dniu 29 stycznia 2010 r. ZUS wydał decyzję zmieniającą decyzję z dnia 6 lutego 2009r. w zakresie przytoczonych podstaw prawnych - jako podstawę prawną decyzji uchylającej decyzję z 2007 r. powołał art. 104 § 1 i 2 kpa w związku z art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W związku zatem z podtrzymaniem odwołania od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r., pomimo jej uchylenia decyzją z dnia 6 lutego 2009 r., zaskarżeniem tejże decyzji uchylającej i niemożnością umorzenia postępowania odwoławczego od obu decyzji na skutek żądania ich merytorycznego rozpoznania, sprawę z odwołania od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. potraktowano jako sprawę zwróconą po wykonaniu zarządzenia o zwrocie akt.

Zarządzeniem z dnia 12 września 2011 r. sprawy z odwołań od obydwu decyzji zostały formalnie połączone celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Postanowieniem z dnia 4 października 2011 r. Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych 663 pracowników Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w G., wskazanych z imienia i nazwiska w sentencji postanowienia.

Zarządzeniem z dnia 24 października 2011 r. wyłączono do odrębnego postępowania sprawę w części dotyczącej zmarłych zainteresowanych. Natomiast zarządzeniem wydanym na rozprawie w dniu 15 grudnia 2011 r. wyłączono do odrębnego postępowania sprawę w części dotyczącej zainteresowanych, którym z uwagi na posiadany błędny adres i brak możliwości ustalenia prawidłowego adresu nie było możliwości doręczenia postanowienia o zainteresowanych i zawiadomienia w terminie o rozprawie, jak również wobec zainteresowanych, co do których do dnia rozprawy nie powróciło poświadczenie zawiadomienia o rozprawie i doręczenia odpisu postanowienia .

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 6 lutego 2009 r. i orzekł, że brak było podstaw do uchylenia decyzji (pkt I), oddalił odwołanie od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. (pkt II) i zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego(pkt III).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

Na podstawie postanowienia zawartego w rozdziale VI pkt 2 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G., w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 30 listopada 2006 r., dopłacała pracownikom do miesięcznych składek z tytułu grupowego ubezpieczenia na życie. Ubezpieczającym była spółka, ubezpieczonymi natomiast jej pracownicy, którzy opłacali większą część składki, tj. ok. 80% należnej z tytułu zawarcia umowy sumy. Kwoty dopłat spółki, w wysokości 9,50 zł, nie były doliczane do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

W okresie od 1 grudnia 2006 r. do 28 grudnia 2006 r., z przerwą w dniach 18 grudnia 2006 r. i 22 grudnia 2006 r., organ rentowy przeprowadził kontrolę u płatnika składek Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w G., której celem była ocena prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek i wpłat, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 1999 r. do 30 listopada 2006 r.

W toku postępowania kontrolnego ZUS ustalił, że w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 30 listopada 2006 r. płatnik nie przyjął do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wynagrodzenia wypłaconego z tytułu „dopłat do polis PZU”. Kwota „dopłat do polis PZU” rozliczona była na koncie rozrachunki z tytułu wynagrodzeń oraz wykazywana jest w pozycji listy płac w zakresie przychodów pracownika.

Zaskarżoną decyzją z dnia 15 czerwca 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, iż Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. jest zobowiązane do zapłaty łącznej kwoty 234.088,94 zł wraz z odsetkami do dnia zapłaty z tytułu nieprawidłowo opłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 1999 r. do listopada 2006 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 lutego 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. uchylił decyzję z dnia 15 czerwca 2007 r. wobec uznania jej za przedwcześnie wydaną.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie od decyzji z dnia 6 lutego 2009 r. należało uwzględnić, natomiast odwołanie od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. należało oddalić.

Sąd wskazał na wstępie, że w sprawie na etapie postępowania sądowego z odwołania od decyzji z 15 czerwca 2007 r. rysowała się możliwość konieczności rozwiązania nie tylko zagadnienia prawnego, ale przede wszystkim ustalania drobiazgowych danych zainteresowanych, a nade wszystko konieczność ustalania różnych kwot dopłat, i to w różnych okresach, wobec 663 pracowników skarżącej - wszak zaskarżona decyzja była decyzją wymiarową, określającą kwotę ogólnego zadłużenia, która w poszczególnych jej elementach dotyczących 663 zainteresowanych mogła być sporna.

Kwestionowanie poszczególnych elementów zadłużenia, jak i wysokości samego zadłużenia w ogóle, mogłoby spowodować paraliż postępowania przed sądem, zwłaszcza wobec rysującej się możliwości kwestionowania przez zainteresowanych, jak i dopłacającego, zarówno kwot, jak i okresów występowania, dopłat. To spowodowało uznanie, że najwłaściwszym będzie doprowadzenie do rozpoznania sprawy oddzielnie wobec każdego z pracowników, bowiem wówczas zarówno kwota, jak i okres występowania dopłat, będą możliwe do przeanalizowania a postępowanie przed sądem krótkie.

W ocenie Sądu I instancji, dopiero wyniki postępowania przed sądem, przeprowadzonego na skutek podtrzymania odwołań przez spółkę, po połączeniu spraw, pozwoliły na ustalenie ponad wszelką wątpliwość, że zainteresowani, podobnie jak odwołująca się, nie kwestionują ani kwot ani okresów występowania dopłat. Co więcej, okazało się, że kwoty dopłat w stosunku do wszystkich zainteresowanych są w takiej samej wysokości i jedynie różne są okresy ich wypłacania pracownikowi. Tym samym Sąd Okręgowy rozpoznał sprawy jedynie pod kątem zagadnienia prawnego.

Spór w sprawie z odwołania od decyzji z 2007 r. sprowadzał się do ustalenia, czy kwoty dopłat pracownikom do miesięcznych składek z tytułu grupowego ubezpieczenia na życie należy doliczyć do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Sąd wskazał, że zgodnie z przepisem art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9, ten zaś przepis odwołuje się do definicji przychodu zawartej w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 ze zm.).

Przychodem w rozumieniu tej ustawy są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń (art. 11 ust. 1).

Za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy omawiana ustawa uważa wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze, bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależne od tego, czy ich wartość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym).

Przychodem, od którego wymierzana jest w myśl przepisu art. 18 ustawy systemowej składka, są zatem wszystkie otrzymane - wypłacone środki pieniężne lub postawione do dyspozycji należności przysługujące pracownikowi, wymienione w art. 12 ustawy o podatku dochodowym, chyba że zostały wyłączone z podstawy ustalania składek, a także należności z innych tytułów, jeżeli zostały włączone do podstawy wymiaru składki.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych jest „przyrost czystego majątku”, uzyskany przez podatnika w ciągu r. podatkowego (por. wyrok NSA z dnia 26 marca 1993 r., III SA2219/92 ONSA 1993/3 poz. 83, wyrok NSA z dnia 26 maja 1995 r., III SA1186/94 Prawo Gospodarcze 1995/9 str. 10; wyrok NSA z Łodzi z 13 sierpnia 1999 r., I SA/Łd 952/99 Lex Polonica nr 345271; wyrok SN z dnia 29 września 2005 r., I UK 83/2005 OSNP 2006/1-2 poz. 30).

W ocenie Sądu Okręgowego, w okolicznościach niniejszej sprawy bezsporne jest, że nie występuje tu umowa ubezpieczenia, która kwalifikowałaby się do przedmiotowego zwolnienia z podstawy wymiaru składki w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych lub rozporządzenia z 1990 r..

Przejęcie przez pracodawcę obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenie na życie - w części - powoduje, iż majątek pracownika zwiększa się. Fakt częściowej zapłaty przez pracodawcę składki za pracownika nie ma na celu rekompensaty pracownikowi jakichkolwiek wydatków związanych z wykonywaniem pracy. Przemawia to za uznaniem świadczenia z umowy o ubezpieczenie za przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Powstanie obowiązku w zakresie podatku dochodowego oraz składek ubezpieczenia społecznego jest ściśle związane z tym, czy uprawnionym do otrzymania świadczenia z umowy ubezpieczenia jest pracownik, czy pracodawca. Gdy uprawnionym do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego jest pracownik, to składki na ubezpieczenie grupowe pracownika zapłacone przez pracodawcę stanowią dla pracownika przychód ze stosunku pracy i podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Kwota tych składek zapłaconych przez zakład pracy wchodzi też do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne. Jeśli uprawnionym do otrzymania świadczeń wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia jest pracodawca, to opłacane

przez zakład pracy składki na ubezpieczenia grupowe nie będą stanowiły przychodu pracownika. Wynika to z definicji pojęcia przychodu ze stosunku pracy, zawartej w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 12 ust. 1).

Generalnie, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Sąd Okręgowy przyjął, że składka opłacana przez pracodawcę na grupowe ubezpieczenie na życie mieści się w kategorii przychodów ze stosunku pracy i ta reguła będzie miała w pełni zastosowanie do przypadku, gdy uprawnionym do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego będzie pracownik. Nie ma przy tym znaczenia, czy uposażonym jest pracownik, członek rodziny pracownika czy osoba obca wskazana przez pracownika. Uprawnienie do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego jest przysporzeniem majątkowym. W konsekwencji pracodawca jako płatnik jest zobowiązany do obliczania i pobierania zaliczek na podatek dochodowy. Przychodem dla pracownika będzie wysokość opłaconej składki, która wraz z innymi dochodami ze stosunku pracy winna być opodatkowana podatkiem dochodowym.

Jeśli zatem przyjąć, że składka na grupowe ubezpieczenie jest dla pracownika przychodem, winna być ona również uwzględniona do wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Znajduje to uzasadnienie w treści powoływanego już wyżej art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

W sprawie bezspornym okazało się stwierdzenie, że dopłaty do polis pracowników ubezpieczonych na życie stanowią przychód tych pracowników. Pełnomocnik spółki przyznał powyższe na rozprawie. Co więcej, postępowanie dowodowe wykazało, że spółka od dopłat do polis potrącała podatek dochodowy, nadto w dokumentacji płacowej „przy przychodach pracownika poza składnikami wynagrodzenia występowała dopłata w kwocie 9,50 zł miesięcznie”. Kwota „dopłat do polis PZU” rozliczona była na koncie rozrachunki z tytułu wynagrodzeń oraz wykazywana była w pozycji listy płac w zakresie przychodów pracownika. Powyższe powoduje, że dopłaty pracodawcy do składek uiszczanych przez pracowników noszą znamiona udzielania indywidualnych, określonych korzyści poszczególnym pracownikom. Co prawda zainteresowany twierdził, że występowanie kwoty dopłaty przy przychodach poszczególnych pracowników wynikało z możliwości ówczesnie stosowanego systemu kadrowo - płacowego, jednakże w ocenie Sądu, zasadnicze znaczenie ma uznanie, że dopłata stanowiła przychód pracownika.

W tym stanie rzeczy, rozstrzygające dla rozpoznania zasadności decyzji z 2007 r. ma uznanie, czy powyższy przychód podlega wyłączeniu na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Sąd Okręgowy podkreślił, że skarżąca przyznała, za pozwanym, że dochodzone zwolnienie z obowiązku opłacenia składek od dopłat od polis uiszczanych przez skarżącą na rzecz poszczególnych pracowników nie opiera się na treści art. 31 i 32 tegoż rozporządzenia, bowiem punkty te mówią o opłacaniu w całości składek przez pracodawcę a nie o dopłatach, poza tym dotyczą zupełnie innego rodzaju ubezpieczenia.

Sąd pierwszej instancji całkowicie podzielił to stanowisko, uznając, że wobec braku sporu w tym zakresie, powyższe nie wymaga szczegółowego uzasadnienia. Sąd wskazał jedynie, że faktycznie powyższe punkty dotyczą opłacania (a zatem zapłaty w całości) za pracowników składek na ubezpieczenie, poza tym rzeczywiście unormowania te dotyczą innego rodzaju ubezpieczeń.

Skarżąca zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od dopłat do polis na życie pracowników upatruje jedynie w treści § 2 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 r. Nr 161 poz. 1106 ze zm.).

Zgodnie z brzemieniem tegoż przepisu, do podstawy wymiaru składek nie wlicza się korzyści materialnych wynikających z układów zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu, a polegających na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów, przedmiotów lub usług oraz korzystaniu z bezpłatnych lub częściowo odpłatnych przejazdów środkami lokomocji.

W Układzie Zbiorowym Pracy Przedsiębiorstwa (...) w G. spółka z o.o. (tekst jednolity z dnia 22 sierpnia 2002 r. zawierający zmiany wprowadzone protokołami dodatkowymi z 1997, 1999 i 2002 r.) w Rozdziale VI Dodatkowe świadczenia w punkcie 2 przewidziano, iż „w celu podwyższenia kwoty świadczeń z tytułu ubezpieczenia spółka może dopłacać każdemu pracownikowi do miesięcznej składki na ubezpieczenie grupowe zawarte przez spółkę”.

Tym samym faktycznie jeden z warunków § 2 pkt 26 cyt. rozporządzenia, a mianowicie usytuowanie zastosowanych dopłat w układzie zbiorowym pracy, został, w ocenie Sądu Okręgowego, spełniony.

Nie można jednakże traktować dopłat do polis jako „korzyści materialnej polegającej na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów, przedmiotów lub usług”. Dopłata do polis nie stanowi „zakupu”, jest tylko nieznacznym zwolnieniem pracownika z ponoszenia części opłacanej przez niego opłaty za polisę. Pracownik uzyskuje zatem konkretną korzyść materialną w postaci dopłaty, nie uzyskuje natomiast prawa do zakupu po preferencyjnych cenach towaru lub usług. Sąd zwrócił uwagę na redakcję powyższego przepisu w dalszej części - mianowicie przewiduje on zwolnienie korzyści materialnych polegających na ... korzystaniu z bezpłatnych lub częściowo odpłatnych przejazdów środkami lokomocji. W tej części przepisu, odnośnie przejazdów środkami lokomocji, kwestia zwolnienia częściowych dopłat została wyraźnie przewidziana - gdyby dopłaty do innych świadczeń miały korzystać z podobnego przywileju, takie stwierdzenie byłoby zamieszczone w cyt. przepisie.

W ocenie Sądu, podnoszona przez skarżącą dysproporcja w zakresie podstawy składek na ubezpieczenie społeczne osób przystępujących do grupowego ubezpieczenia na życie - jeśliby przyjął za prawidłowe stanowisko o podleganiu oskładkowaniu dopłaty do polis pracowników - nie jest argumentem przemawiającym za odmiennym stanowiskiem.

Sąd wskazał, że każdy z pracowników ma możliwość przystąpienia do grupowego ubezpieczenia na życie i uzyskania dopłaty do polisy, zatem od wyboru pracownika zależy, czy podstawę składki będzie miał większą czy mniejszą. Z wyboru pracownika wynika zatem, czy powstaje różnica, nie jest ona wynikiem nierównego traktowania, a wolność wyboru i decyzji podejmowanych przez pracownika jest tutaj wartością nadrzędną.

W konsekwencji, mając powyższe rozważania na uwadze, należało przyznać rację organowi rentowemu, że w niniejszej sprawie nie ma zastosowania przepis § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Mając powyższe na uwadze, uznając odwołanie od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. za nieuzasadnione, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i powołanych wyżej przepisów, orzekł jak w pkt II sentencji.

Sąd pierwszej instancji uznał, że wobec niepełnego wykonania zarządzenia sądu, braku wycofania odwołania od decyzji uchylającej pierwotnie zaskarżoną decyzję, brak było podstaw do uchylenia decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r., w konsekwencji czego, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono jak w pkt I sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego, na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł w pkt III wyr., znosząc je wzajemnie między stronami.

Apelację wywiodła spółka Przedsiębiorstwo (...), zaskarżając wyrok w pkt II i III. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego - § 2 ustęp 1 punkt 26 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 Nr 161 poz. 1106 ze zm.) w zw. z art. 83 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez jego wadliwą interpretację i uznanie, że sporne dopłaty stanowiły podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe;
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprzyjęciu, że dopłaty do ceny nabycia ubezpieczenia nie stanowiły korzyści materialnych, o których mowa w/w rozporządzeniu podlegających wyłączeniu od składkowania;
3. naruszenie prawa procesowego w postaci art. 328 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez niepełne i utrudniające kontrolę uzasadnienie podstawy prawnej wyroku w skarżonej części.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, że wykładnia § 2 ustęp 1 punkt 26 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w/w rozporządzenia dokonana przez Sąd Okręgowy jest niezgodna z wykładnią literalną, abstrahuje od zasad logiki, jest w niedopuszczalny sposób restrykcyjna i zawężająca, nie ma poparcia w wykładni funkcjonalnej.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r., zmianę orzeczenia w punkcie III i zasądzenie kosztów procesu za pierwszą instancję z uwzględnieniem, że odwołanie wnioskodawcy od obydwu skarżonych decyzji zostało uwzględnione w całości, ewentualnie o uchylenie skarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżąca wniosła zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do zarzutów naruszenia prawa procesowego.

Bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Przepisów ten dotyczy wymaganej treści uzasadnienia wyroku (powinno ono zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada rygorom z art. 328 § 2 k.p.c., zaś apelująca nie wykazała istnienia luk czy wad samego uzasadnienia wyroku.

Zarzuty apelacji zmierzające do podważenia ustaleń zaskarżonego wyroku sprowadzają się do tego, że dopłat dokonywanych przez pracodawcę pracownikom do polis na ubezpieczenie na podstawie układu zbiorowego nie można traktować jako „korzyści materialnej polegającej na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów, przedmiotów lub usług”.

Niespornym między stronami było, że w Układzie Zbiorowym Pracy Przedsiębiorstwa (...)w (...) spółka z o.o. w Rozdziale VI Dodatkowe świadczenia w punkcie 2 wprowadzono zapis o treści „w celu podwyższenia kwoty świadczeń z tytułu ubezpieczenia spółka może dopłacać każdemu pracownikowi do miesięcznej składki na ubezpieczenie grupowe zawarte przez spółkę”.

Na podstawie tego zapisu od stycznia 1998 r. do listopada 2006 r. ze strony płatnika następowała dopłata w kwocie 9,50 zł do miesięcznej składki na każdego z pracowników, którzy przystąpili do ubezpieczenia grupowego na życie. Mechanizm dopłaty do polisy wyglądał tak, że część składki na ubezpieczenie na życie potrącana była z wynagrodzenia pracowników, a część ponosił pracodawca z własnych środków obrotowych. Przy przychodach pracownika poza

składnikami wynagrodzenia występowała kwota dopłaty pracodawcy w wysokości 9,50 zł miesięcznie. Pełna kwota składki miesięcznej przez cały sporny okres wynosiła 54 zł miesięcznie. Kwota dopłaty 9,50 zł była stała przez cały okres dla każdego z pracowników, którzy przystąpili do ubezpieczenia, była też taka sama niezależnie od wysokości pobieranego wynagrodzenia. Zgodnie z układem zbiorowym, każda osoba, która przystąpiła do ubezpieczenia, otrzymywała ze strony pracodawcy taką dopłatę. Nie było żadnych warunków niezbędnych do spełnienia, wystarczyło być pracownikiem spółki i przystąpić do ubezpieczenia. Osoby, które nie przystąpiły do ubezpieczenia, nie miały potrącanych składek i też nie otrzymywały dopłaty z zakładu. Osoba otrzymująca dopłatę nie miała żadnej możliwości dysponowania kwotą dopłaty, ponieważ w tym samym momencie pracodawca potrącał pracownikowi pełną składkę w wysokości 54 zł, na którą składała się część opłacana przez pracownika i dopłata, a następnie przekazywał całą składkę na rzecz ubezpieczyciela. Dopłata nie stanowiła elementu wynagrodzenia, był to tylko techniczny sposób rozliczenia. Zakład poza składnikami wynagrodzenia dopisywał pracownikowi świadczenie dodatkowe wynikające z układu zbiorowego w wysokości 9,50 zł. Całość składki w tym samym momencie była potrącana pracownikowi i przekazywana ubezpieczycielowi. Składka była więc w całości przekazywana przez pracodawcę ubezpieczycielowi, a w jej skład wchodziła kwota 44,50 zł od pracownika i 9,50 zł od pracodawcy. Przewidziana była możliwość kontynuowania ubezpieczenia przez osobę, która przestała być pracownikiem. W takiej sytuacji był pracownik przejmował obowiązek opłacania składek w całości. Nie było natomiast żadnej możliwości wypłaty zgromadzonych środków.

Każda dopłata do polisy na życie w wysokości 9,50 zł, chociaż nie stanowiła elementu wynagrodzenia, była przychodem i potrącano od niej podatek jak od przychodu. Płatnikiem składki na ubezpieczenie pracownicze był zakład pracy, ale składka ta była uiszczana na rzecz konkretnych pracowników, którzy przystąpili do umowy ubezpieczenia. W razie ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego wypłata następowała na rzecz pracownika. Fizycznie składki były uiszczane z konta spółki w imieniu konkretnych pracowników zgodnie z umową, którą pracodawca zawarł w imieniu pracowników. Dopłata w wysokości 9,50 zł stanowiła koszt pracodawcy. Nie była traktowana jako koszt wynagrodzenia, tylko jako koszt dodatkowych świadczeń wynikających z układu zbiorowego.

O ocenie Sądu Apelacyjnego pracownicy skarżące partycypowali częściowo w wykupionym ubezpieczeniu grupowym na życie. Świadczenie na rzecz pracownika wynikające z UZP przybrało postać zakupu po cenach niższych niż detaliczne grupowego ubezpieczenia pracowniczego oraz nie stanowiło ekwiwalentu w formie pieniężnej i stanowiło przychód uzyskiwany przez pracownika w ramach stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Nadto w związku z podniesionymi zarzutami naruszenia przepisów postępowania, w ocenie Sądu Odwoławczego, należy również wskazać na wadliwość zaskarżonej decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. w przedmiocie zobowiązania Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w G. do zapłaty kwoty 234.088,94 zł z tytułu nieprawidłowo opłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 1999 r. do listopada 2006 r., w związku z nieuwzględnieniem przy obliczaniu podstawy wymiaru składek dopłat poczynionych przez pracodawcę do polis ubezpieczeniowych pracowników.

Podkreślenia wymaga, że przedmiotowa decyzja była decyzją wymiarową. Organ rentowy wydał decyzję, uznając że płatnik posiada zobowiązanie publicznoprawne z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zobowiązanie to określił na łączną kwotę 234.088,94 zł wraz z odsetkami i kwotę tę podzielił w decyzji na poszczególne fundusze.

Ponieważ zaskarżona decyzja organu rentowego nie zawierała podstawy faktycznej i wskazania sposobu wyliczenia świadczenia, zasadnym było wydanie przez Sąd zarządzenia w trybie art. 467¹ § 4 k.p.c. o zwróceniu akt sprawy VIIIU 14139/07 pozwanemu m.in. celem prawidłowego przeprowadzenia postępowania przed organem rentowym, tj. ustalenia wysokości zaległości Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w G. z tytułu opłaty składek na ubezpieczenia społeczne i okresu, za który występuje zaległość, oddzielenie w stosunku do poszczególnych pracowników ustalonych przez ZUS jako osoby, których zaległości ze strony ZUS dotyczą. Zarządzenia te jednak nie zostały przez organ

rentowy wykonane. Nadto ponieważ organ rentowy nie zmienił prawomocnie zaskarżonej odwołaniem decyzji w części, uwzględniając stanowisko odwołującego się, Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę, wydając orzeczenie stosowne do wyników postępowania (art. 477¹⁴ k.p.c.).

Sąd pierwszej instancji uznał, że skoro podstawa materialna decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. okazała się prawidłowa, a ani płatnik ani zainteresowani nie kwestionowali wysokości ani okresów występowania dopłat, odwołanie należy oddalić.

Sąd Apelacyjny nie podziela jednak powyższego poglądu, wskazując, że w sytuacji kiedy organ rentowy wydał decyzję globalną, określając podstawę zobowiązania z tytułu składek, to winna ona zostać uzupełniona poprzez jednostkowe rozliczenie składek przypadających na każdego pracownika, bowiem dopiero wtedy można uznać, że zawiera dostateczne wskazanie podstawy faktycznej i sposobu wyliczenia kwoty wynikającej z decyzji. Nie chodzi tu o wydanie odrębnych decyzji w stosunku do każdego pracownika, lecz o kwotowe wykazanie różnicy między składką opłaconą a należną od każdego pracownika i wyjaśnienie, skąd bierze się ta różnica (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2010 r., II UK 148/09, Lex nr 577847).

Obowiązkiem organu rentowego było zatem przytoczyć takie okoliczności faktyczne, które nie tylko wskazywałyby, że doszło do zaniżenia składek, ale również wykazać jej podstawę faktyczną, tj. że w stosunku do określonych pracowników, za określony okres do takiego zaniżenia doszło. Wówczas decyzję taką można by zweryfikować pod względem nie tylko zastosowanych przepisów, ale również matematycznych wyliczeń.

Organ rentowy, otrzymawszy od Sądu zobowiązanie mające na celu wdrożenie procedury zmierzającej do wydania decyzji indywidualnych w stosunku do poszczególnych pracowników, miał szereg możliwości wykazania prawidłowości wydanej przez siebie decyzji. Choć samo zarządzenie Sądu I instancji było niezaskarżalne, to jednak pozwany mógł poczynić jakiegokolwiek próby, aby zmienić je i w inny sposób udowodnić, że zobowiązanie spółki istnieje w wysokości wskazanej w decyzji.

W ocenie Sądu drugiej instancji, organ rentowy nie udowodnił zatem, że zaskarżona decyzja prawidłowo określa wymiar należnych składek, a tym samym nie wykazał również, że płatnik składek w spornym okresie nieprawidłowo określił i opłacił składki za swoich pracowników. Nie wykazał, że w stosunku do określonych pracowników zaniżono podstawę wymiaru składek. Stwierdzenie pozwanego w toku procesu, że nie istnieje możliwość wyliczenia zaniżenia podstawy składek w stosunku do poszczególnych pracowników, jest tożsame z przyjęciem stanowiska, że pozwany nie udowodnił swoich twierdzeń o zaniżeniu należnych składek.

Należy w tym miejscu podkreślić, że do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie postępowania dowodowego ma zastosowanie wynikająca z art. 232 k.p.c. zasada kontrydyktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 151/08, Lex nr 518057). Wydanie decyzji przez organ rentowy w postępowaniu administracyjnym nie zwalnia go od udowodnienia przed sądem jej podstawy faktycznej, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c. Kontestowanie uzasadnionych zarządzeń sądu wydanych w trybie art. 467 § 4 k.p.c., stanowi zatem ze strony pozwanego zaniechanie procesowe prowadzące w konsekwencji do nieudowodnienia faktu, z którego organ wywodzi skutki prawne.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w niniejszej sprawie organ rentowy nie dowiódł zatem zasadności swojego stanowiska zawartego w zaskarżonej decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r. albowiem nie poddawała się ona kontroli rachunkowo - rozliczeniowej. Nie sposób było dokonać weryfikacji podawanych przez ZUS wielkości podstawy wymiaru składek na podstawie protokołu kontroli lub innych jakichkolwiek danych.

Również z działań organu rentowego wynika, że już w toku postępowania przed sądem Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że decyzja z dnia 15 czerwca 2007 r. jest wadliwa pod względem podstawy faktycznej i prawnej, czego dowodem była decyzja z dnia 6 lutego 2009 r., uchylająca zaskarżoną decyzję z dnia 15 czerwca 2007 r.

Przechodząc do kwestii związanych z materialną podstawą zaskarżonej decyzji z dnia 15 czerwca 2007 r., wskazać należy, że Sąd pierwszej instancji niezasadnie uznał jej prawidłowość, podziеляjąc pogląd organu rentowego, że przepis § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 Nr 161 poz. 1106 ze zm., dalej: rozporządzenie) nie ma zastosowania do płatnika składek. Wykładnia przepisu dokonana przez Sąd Okręgowy jest bowiem nieprawidłowa.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych pracowników stanowi przychód w rozumieniu art. 4. Zgodnie z tym przepisem, przychód oznacza przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy.

Źródła przychodów wskazuje rozdział 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wyjątki od zasady, że podstawą wymiaru składek są przychody, wskazuje z § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia, zgodnie z którym podstawy wymiaru składek nie stanowią następujące przychody: korzyści materialne wynikające z układów zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu, a polegające na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów, przedmiotów lub usług oraz korzystaniu z bezpłatnych lub częściowo odpłatnych przejazdów środkami lokomocji.

Jak wynika z powyższego przepisu, pierwszym warunkiem, by mówić o wyłączeniu z oskładkowania korzyści materialnych polegających na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów, przedmiotów lub usług bądź na korzystaniu z bezpłatnych lub częściowo odpłatnych przejazdów środkami lokomocji, jest to, aby prawo pracownika do nich wynikało z układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu.

Drugą przesłanką wyłączenia korzyści materialnej z podstawy wymiaru składek jest natomiast to, aby pracownik ponosił częściową odpłatność z tytułu jej nabycia, tj. cena za nabyty artykuł, towar lub usługę musi być niższa niż cena detaliczna. Ten warunek odnosi się jednak wyłącznie do korzyści materialnych polegających na uprawnieniu do zakupu po cenach niższych niż detaliczne niektórych artykułów, przedmiotów lub usług. Nie dotyczy korzyści polegającej na korzystaniu z przejazdów środkami lokomocji. Z uwagi na to, że § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia nie formułuje żadnych wymagań co do skali odpłatności, której ciężar musi ponieść pracownik, za wystarczającą należy uznać również odpłatność symboliczną.

Jeżeli więc wartość współfinansowanych przez przedsiębiorcę części świadczeń z tytułu grupowego ubezpieczenia pracowniczego ponoszona na rzecz pracowników kwalifikowana jest jako przychód z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oraz u przedsiębiorcy nie obowiązuje zakładowy, bądź ponadzakładowy układ zbiorowy pracy oraz prawo do tego świadczenia nie wynika z regulaminu wynagradzania, to świadczenia te będą uwzględniane w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Świadczenia te będą natomiast wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli przedsiębiorca dokona zapisu w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania, z którego będzie wynikało prawo pracowników do ich otrzymania.

Przytoczyć należy stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyr. z dnia 3 kwietnia 2008 r. (II UK 172/07, OSNP 2009/13-14/181), że skoro z treści § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia wynika, że podstawy wymiaru składek nie stanowią przychody w postaci korzyści materialnych wynikających z układów zbiorowych pracy, regulaminów wynagradzania lub przepisów o wynagradzaniu polegające między innymi na korzystaniu z odpłatnych lub częściowo odpłatnych

przejazdów środkami lokomocji, to do materii normatywnej tych aktów lub przepisów prawa pracy należy określanie tego rodzaju korzyści materialnych, które są wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Wprawdzie wyłączenia przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniętych przez pracowników z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, następuje wyłącznie w enumeratywnie wskazanych przypadkach w § 2 rozporządzenia, ale nie oznacza to, że sytuacje te podlegają restrykcyjnej wykładni zważającej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w przedmiotowej sprawie uznać należało, że przystąpienie do pracowniczego ubezpieczenia grupowego na życie było dla pracownika korzyścią materialną, wynikającą z układu zbiorowego. Pracownik z tej korzyści materialnej skorzystać bezpośrednio nie mógł, gdyż całą składkę, zarówno część opłacaną przez pracownika jak i dofinansowywaną przez pracodawcę, przekazywano na konto ubezpieczyciela przez pracodawcę. Korzyść ta wynika z tego, że poprzez dofinansowanie i współfinansowanie pracownik miał usługę korzystniejszą niż gdyby przystąpił do ubezpieczenia indywidualnego (uzyskanego w oderwaniu od zatrudnienia).

Rację ma zatem płatnik, że z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika mniej restrykcyjne traktowanie zwolnień z oskładkowania niż uczynił to Sąd I instancji.

W przedmiotowej sprawie, skoro wartość finansowanych świadczeń kwalifikowana jest jako przychód z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, zapis o korzyści wynika z układu zbiorowego pracy i pracownicy partycypują w kosztach świadczenia, to przyjęć należało, że spełnione zostały warunki ustanowione w § 2 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia. Tym samym korzyści materialne pracownika z tytułu zakupu przez pracodawcę usług po cenach niższych niż przy zakupie indywidualnym, nie powinny być uwzględniane w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Interpretacja przepisu § 26 ust. 1 pkt 26 dokonana przez Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie była zatem wadliwa.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że ustalił, iż Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. z siedzibą w G. nie jest zobowiązane do zapłaty kwoty 234.088,94 zł z odsetkami z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 1999 r. do listopada 2006 r.

Orzekając o kosztach procesu Sąd Apelacyjny miał na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 7 maja 2013 r. (I UZP 1/13, Lex nr 1316088), że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego, stwierdzającej zobowiązanie do zapłaty składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i odsetek za zwłokę w określonych w tej decyzji kwotach, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym powinno być ustalone na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.).

Podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 9 marca 1993 r. (II UZP 5/93, Lex nr 3918), wskazując, że pełnomocnikowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (radcy prawnemu) za zastępstwo Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawach o wymiar składek na ubezpieczenie społeczne przysługuje wynagrodzenie ustalone zgodnie z zasadami określonymi w § 10 obowiązującego wcześniej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 1992 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości (Dz. U. Nr 48, poz. 220).

W rozpoznawanej sprawie III AUa 1791/12 postępowania sądowe rozpoczęły odwołania od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który wydał dwie oddzielne decyzje: z dnia 15 czerwca 2007 r. i z dnia 6 lutego 2009 r. Decyzje pozwanego określały zatem przedmiot indywidualnych spraw. Odwołania od decyzji wniósł wprawdzie płatnik (pracodawca), co jednak nie zmienia, że na etapie postępowania sądowego nadal były to odrębne sprawy sądowe wynikające z poszczególnych decyzji, zarejestrowane zresztą pod oddzielnymi sygnaturami. Jak już niejednokrotnie

wyjaśniał Sąd Najwyższy, połączenie - na podstawie art. 219 k.p.c. - kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy, nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2008 r., II CSK 267/08, nie publ. oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2008 r., I CZ 148/07, 3 nie publ., z dnia 4 grudnia 2009 r., III CZ 57/09, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2010 r., IV CZ 24/10, nie publ. i z dnia 25 listopada 2011 r., V CSK 89/11, nie publ.). W konsekwencji, w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 r., III CZ 57/09, nie publ. i z dnia 29 kwietnia 2010 r., IV CZ 24/10, nie publ.).

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd Apelacyjny miał na uwadze, że obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu oparty został na dwóch podstawowych zasadach: zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu oraz zasadzie kosztów niezbędnych i celowych, wedle której zwrotowi podlegają jedynie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony.

Obowiązek zwrotu kosztów procesu zależy od ostatecznego wyniku sprawy, a nie od rezultatu postępowania w poszczególnych instancjach. Dokonanie oceny, czy i w jakim stopniu strona sprawę przegrała lub wygrała, wymaga porównania roszczeń dochodzonych z ostatecznie uwzględnionymi, a nie porównania wyniku postępowania w poszczególnych instancjach (zob. postanowienia SN: z dnia 12 sierpnia 1965 r., I CZ 80/65, OSNCP 1966, nr 3, poz. 47, z dnia 8 lipca 1971 r., I CZ 103/71, Lex nr 6956).

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. wygrała proces w całości, wobec czego przysługuje mu od pozwanego zwrot kosztów niezbędnych do celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.).

Wnioskodawca był reprezentowany w procesie przez pełnomocnika - radcę prawnego, wobec czego przysługiwał mu zwrot poniesionych z tego tytułu kosztów według zasad określonych w art. 98 § 3 i 99 k.p.c.

W sprawie dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 5 czerwca 2007 r., stwierdzającej zobowiązanie do zapłaty składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i odsetek za zwłokę w określonych w tej decyzji kwotach, minimalne wynagrodzenie radcowskie za prowadzenie przedmiotowej sprawy w postępowaniu przed Sądem Okręgowym określały przepisy § 6 pkt 7 w zw. z § 5, § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

W sprawie dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 6 lutego 2009 r., uchylającej decyzję z dnia 15 czerwca 2007 r., minimalne wynagrodzenie radcowskie za prowadzenie przedmiotowej sprawy w postępowaniu przed Sądem Okręgowym określały przepisy § 6 pkt 7 w zw. z § 5, § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Przedmiotowe sprawy nie należą do żadnej z kategorii spraw wymienionych w § 11 ust. 2 omawianego rozporządzenia, określającej stawki minimalne opłat za czynności radcy prawnego tylko w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Ich przedmiotem były świadczenia na ubezpieczenie społeczne, a także wysokość tych składek.

Przedmiot postępowania w tych sprawach nie jest więc określony w § 11 ust. 2 rozporządzenia. Należy dodać, że przedmiot ten nie jest wprost określony również w pozostałych przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. W takiej sytuacji Sąd Apelacyjny odwołał

się do treści § 5 rozporządzenia, zgodnie z którym wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju

W przypadku spraw o składki, stroną odwołującą się jest w nich płatnik składek, w stosunku do którego nie zachodzi konieczność zapewnienia prawa do Sądu poprzez zmniejszenie obciążeń w zakresie kosztów procesu. Dlatego też za uprawniony należy uznać pogląd, że sprawami o najbardziej zbliżonym rodzaju do takich spraw, w rozumieniu § 5 rozporządzenia, są sprawy, o których mowa w § 6, tj. takie, w których o wysokości stawek minimalnych decyduje wartość ich przedmiotu. Dodatkowym argumentem przemawiającym za takim przyjęciem jest również umieszczenie zarówno § 6, jak i § 11, w tym samym Rozdziale 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, w którym określono łącznie stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych. Gdyby zatem przepisy rozporządzenia nie przewidywały możliwości stosowania jego § 6 do spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, to w § 11 ust. 2 musiałyby znaleźć się stosowne zastrzeżenie, którego jednak nie ma.

Stosownie do tych zasad, minimalne koszty zastępstwa wyniosły: 3600 zł z tytułu zastępstwa radcy prawnego w postępowaniu odwoławczym decyzji z dnia 5 czerwca 2007 r. i 3600 zł z tytułu zastępstwa radcy prawnego w postępowaniu odwoławczym decyzji z dnia 6 lutego 2009 r.

Orzekając o kosztach postępowania za I instancję Sąd Apelacyjny miał na uwadze że odwołująca się wygrała sprawę, zatem pozwany powinien ponieść koszty postępowania za I instancję odrębnie w każdej z połączonych spraw w łącznie wysokości 7200 zł.

W postępowaniu apelacyjnym Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w G. odwołująca się wygrała sprawę, zatem pozwany powinien ponieść koszty postępowania za II instancję wysokości 5430 zł (opłata od apelacji w wysokości 30 zł plus koszty zastępstwa prawnego w wysokości 5400 zł).

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania za I i II instancję na podstawie art. 98 k.p.c., 108 § 1 k.p.c. i § 5, 6 i 12 rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).